

## **ЗУПИНИМО ТУБЕРКУЛЬОЗ РАЗОМ!**

**Туберкульоз** – одне з найпоширеніших та найзагрозливіших захворювань людини, тварин, птахів. Туберкульоз веде себе агресивно, вражає всі вікові та соціальні групи населення в їх самий працездатний і репродуктивний вік, найбільш негативно діє на дітей і підлітків.

**Джерело інфекції** – хвора на “відкриту” форму туберкульозу людина, яка виділяє туберкульозні бактерії; більш 55 видів тварин, в т.ч. сільськогосподарських; 25 видів птахів, риб, а також заражені продукти тваринного і рослинного походження, ґрунт, органічні і неорганічні речовини, в яких живуть, розмножуються та зберігаються збудники туберкульозу.

**Збудники туберкульозу є одними з найбільш стійких у навколишньому середовищі мікроорганізмів.** Вони на диво життєздатні, стійкі до висихання, холоду та більшості дезінфікуючих засобів. У річковій воді можуть жити до 5 місяців, у ґрунті – від 3 міс до 1-2 років, у вуличному пилу – 10-15 днів, на одязі, предметах – протягом багатьох місяців.

### **Основні симптоми захворювання:**

- кашель понад 2 тижні;
- підвищена температура тіла;
- утруднене дихання;
- біль у грудях;
- поганий апетит;
- постійна слабкість;
- безпричинна втрата ваги;
- підвищена пітливість, особливо вночі;
- кровохаркання (наявність крові у мокротинні, що виділяється при кашлі).

На ранніх стадіях хвороби кашель може бути відсутній.

### **Локальні симптоми позалегеневого туберкульозу:**

- припухлість лімфатичних вузлів (іноді свищі з гнійним виділенням);
- біль та припухлість суглобів;
- головний біль (при туберкульозному менінгіті – особливо у дітей);
- ригідність задніх шийних м'язів;
- кров у сечі;
- сонливість.

Усі ці симптоми звичайно можуть бути проявами інших захворювань. Щоб діагностувати туберкульоз треба обов'язково дослідити триразово мокротиння на наявність бактерій туберкульозу та провести рентгенографію органів грудної клітки.

**Що треба робити ?** – Якомога швидше зверніться до лікаря. Не затягуйте час і не займайтеся самолікуванням. Своєчасне виявлення захворювання має велике епідеміологічне значення, тому що після встановлення діагнозу хворому негайно призначають лікування, поширення інфекції зводиться до мінімуму через 6-8 тижнів після початку лікування, заразливість хворого знижується в десятки разів

### **Шляхи передачі інфекції:**

- повітряно-краплинний через крапельки мокротиння із слини при кашлі, чханні, розмові (хворий з мокротинням виділяє 15-20 млн. мікобактерій в день); вважається, що 1 хворий протягом року може інфікувати 10-15 здорових осіб
- повітряно-пиловий (на відкритому повітрі зараження через пил практично не можливе, оскільки бактерії туберкульозу швидко гинуть під дією сонячного світла, зараження найчастіше відбувається у житлі туберкульозного хворого)
- харчовий (якщо при вдиханні достатньо 1-2 бактерій, то для зараження через рот потрібно сотні мікробів)
- контактнo-побутовий (особливо при значній неохайності хворого, коли його руки, одяг, білизна, рушники і т.п. забруднені мокротинням; прямий контактний спосіб можливий і при поцілунках).

### **Лікування.**

Якщо своєчасно звернутися і провести ефективне лікування, то туберкульоз можнавилікувати.

Туберкульоз може бути невиліковним, якщо перервати лікування, вживати протитуберкульозні препарати хаотично чи зловживати алкогольними напоями, наркотиками. При таких умовах бактерії туберкульозу інтенсивно розмножуються в організмі та виробляють спеціальні речовини, які протидіють протитуберкульозним препаратам, результатом чого є розвиток хіміорезистентного туберкульозу з множинною медикаментозною стійкістю до протитуберкульозних препаратів. При цьому протитуберкульозні препарати перестають згубно діяти на збудника і туберкульоз стає невиліковним. При виникненні хіміорезистентної форми туберкульозу вартість лікування одного пацієнта збільшується більш ніж у 100 разів.

**Профілактика.** Найдієвішим методом профілактики туберкульозу у дітей є вакцинація вакциною БЦЖ в пологовому будинку на 3-5 день життя. Щороку в Україні хворіє до 35 % дітей, які не були щеплені. При аналізі випадків туберкульозного менінгіту встановлено, що 82 % захворілих на цю недугу дітей були або не вакциновані, або вакцинація у них була не ефективною.

**ПАМ'ЯТАЙ!** Щоб не захворіти на туберкульоз необхідно повноцінно харчуватися, не мати шкідливих звичок, займатись спортом і загартовуватись, не захоплюватись вегетаріанством та різними дієтами.